

## Erratum - Jaarstukken 2023

Erratum jaarrekening 2023 naar aanleiding van de technische vragen en accountantscontrole

### Technische vragen

Onderstaand de correcties naar aanleiding van de technische vragen over de jaarrekening 2023 die door de diverse fracties zijn gesteld. De gewijzigde tekst is blauw gearceerd.

Abusievelijk blijkt in de jaarrekening 2023 dat alle streefwaarden programmabegroting 2023 niet correct waren opgenomen in de jaarrekening 2023. Wij betreuren dit zeer omdat hiermee niet een juist inzicht aan de raad is verstrekt over de realisatie van de streefwaarden uit de programmabegroting 2023. Naar de toekomst toe moet zal de jaarrekening hierop zorgvuldiger gecontroleerd worden. In bijlage 1 van dit erratum is een overzicht opgenomen met alle indicatoren, de streefwaarden conform programmabegroting 2023 en de meerjarige reeks 2021 t/m 2023. De jaarstukken worden hiermee aangepast. Deze aanpassing geeft geen aanleiding op de toelichting in de jaarrekening aan te passen.

p.18 – In de legenda van de grafiek moet staan «**bedragen x € 1.000**»

p.27 – De streefwaarde bij het aantal nieuw opgeleverde woningen dient conform de programmabegroting 2023 «**350 woningen**» te zijn.

p.44 – Laatste bullet: “... Het beoogde resultaat was «**132**» minder vertraagde ritten ...”

p.83 – Percentage leegstand winkels in 2022 moet zijn «**7,8%**»

p.92 – Het aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners in 2022 moet zijn «**364**»

p.102 – Het aantal HALT verwijzingen moet in 2023 worden uitgedrukt in een absoluut aantal van «34»

p.232 - Toelichting op het gebruik van onvoorzien  
Het jaartal 2022 moet zijn «2023»

p.240 – De notatie bedragen moet zijn «in euro's»

## Accountantscontrole

Correcties naar aanleiding van de controle accountant. De gewijzigde tekst jaarrekening zijn blauw gearceerd.

p.331 – Hoofdstuk 7 Rechtmatigheidsverantwoording

De precieze tekst (gewijzigde tekst is blauw gearceerd) overeenkomstig de BBV moet als volgt zijn:

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen.

**«Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording»** licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderinggrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 15 november 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3.725.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

### Bevinding

**«Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.»**

De geconstateerde **«afwijkingen»** betreffen:

| A. Begrotingscriterium                         |                     |
|------------------------------------------------|---------------------|
| Afwijkingen                                    |                     |
| 1a - Overschrijding lasten programma's         | 1.070.000           |
| 1b - Overschrijding uitgaven investeringen     | 227.000             |
| 2 - Ongeautoriseerde reservemutaties           | 0                   |
| 3a - Onderbesteding lasten programma's         | 6.553.000           |
| 3b - Overschrijding baten programma's          | 1.153.000           |
| 3c - Onderschrijding baten programma's         | 7.251.000           |
| 3d - Onderbesteding investeringen              | 2.469.000           |
| <b>Totaal afwijkingen</b>                      | <b>18.723.000</b>   |
| 4 - Afwijkingen passend binnen bestaand beleid | <b>«1.297.000»</b>  |
| 5 - Resterend saldo                            | <b>«17.426.000»</b> |
| B. Voorwaardencriterium                        |                     |
| Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed  | <b>3.316.000</b>    |
| C. M&O criterium                               |                     |
| -                                              | <b>0</b>            |

*«In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.»*

### Samenvattend beeld

Dit jaar is de eerste keer dat ons College zich hierover moet verantwoorden richting uw Raad. Wij kunnen ons voorstellen dat dit voor iedereen even wennen is en dat dit (zeker voor de eerste keer) enigszins als een zoekplaatje over komt, maar helaas hebben we hier geen keuze in.

Het totaal aan afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) van afgerond € 22,0 miljoen overschrijdt de door de raad gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid.

#### *«Toelichting bevinding»* begrotingscriterium

Er is sprake van een begrotingsonrechtmatigheid van € 18,7 miljoen, *«waarvan € 1,3 miljoen als “acceptabel” kwalificeert, omdat deze overschrijdingen passend zijn binnen het beleid wat binnen de gemeente Hilversum van kracht is. Zoals in de paragraaf bedrijfsvoering is aangegeven, worden de overschrijdingen in de exploitatie ad € 1.070.000 geheel of grotendeels gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten. De overschrijdingen op de investeringskredieten ad € 227.000 zijn, per krediet, allen lager dan het grensbedrag zoals in artikel 8 van de financiële verordening is opgenomen van € 0,25 miljoen. In die gevallen hoeft geen tussentijdse melding aan de raad te worden gedaan en volstaat de melding in de jaarrekening. Het resterende bedrag van € 17,4 miljoen is onrechtmatig»* omdat formeel een overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten of investeringskredieten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld onrechtmatig zijn. De bestendige gedragslijn van onze gemeente is dat deze verschillen die ontstaan zijn ná de eindejaarsrapportage worden gemeld in de jaarrekening en daar ook worden toegelicht. Omdat deze bestendige gedragslijn niet is vastgelegd in de Financiële verordening, is hier toch sprake van een formele begrotingsonrechtmatigheid. Deze uitleg van het begrip begrotingsrechtmatigheid is pas eind 2023 gegeven, waardoor dit niet meer meegenomen kon worden in de actualisatie van de Financiële verordening eind 2023. Bij de eerstvolgende actualisatie van de Financiële verordening zullen we een voorstel doen voor een extra bepaling ter voorkoming van deze formele begrotingsonrechtmatigheid in de toekomst. In de paragraaf bedrijfsvoering worden zowel de acceptabele- alsook (volgens de nieuwe definitie) niet acceptabele onrechtmatigheden toegelicht. Verder worden afwijkingen van de baten en lasten ten opzichte van de begroting ook toegelicht in de financiële analyse bij de programma's.

#### *«Toelichting bevinding»* voorwaardencriterium

##### Inkoop en aanbestedingen

De totale omvang van de geconstateerde onrechtmatigheden is € 3,3 miljoen. De onrechtmatigheden betreffen enerzijds reeds lopende contracten van voorgaande jaren (totale omvang € 372.000). De gemeente Hilversum neemt in overeenstemming met voorgaande jaren de daadwerkelijke kosten voor de volledige contractperiode in het boekjaar ingevolge deze contracten als onrechtmatigheid. In 2023 zijn daarnaast ook nieuwe onrechtmatigheden geconstateerd.

In de paragraaf bedrijfsvoering (3.5.9 Toelichting rechtmatigheid) is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. Hierin heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Aansluitend op de correctie in hoofdstuk 7 Rechtmatigheidsverantwoording wordt in de paragraaf Bedrijfsvoering toegevoegd bij:

p.183 – Paragraaf 3.5.9 Toelichting rechtmatigheid

Ad 1a – Overschrijding lasten programma's

... De kostenoverschrijdingen op beide programma's worden geheel of grotendeels gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten. *«Overeenkomstig artikel 4 (addendum) Financiële verordening wordt deze afwijking als acceptabel aangemerkt.»*

Ad 1b – Overschrijding lasten programma's

... Dat is bij geen van kredieten die per 31.12.2023 zijn afgesloten het geval. *«Het totaal aan overschrijdingen van afgerond € 227.000 wordt als acceptabel aangemerkt.»*

## Bijlage 1 – Overzicht indicatoren jaarstukken 2023

naar aanleiding van technische vraag 47 zijn hierin de streefwaarden conform de programmabegroting 2023 opgenomen

| Nr | Thema              | Nr. | Wettelijk | Indicator                                                                                             | Streefwaarde uit PB23                                  | 2021   | 2022          | 2023       | Bron                                 |
|----|--------------------|-----|-----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|--------|---------------|------------|--------------------------------------|
| 1  | 1.1 Mooie stad     |     | Niet      | Waardering van het onderhoud van de openbare ruimte                                                   | 7,2                                                    | 7,2    | 7,2           | 7,2        | Hilversum Monitor                    |
| 2  | 1.1 Mooie stad     |     | Niet      | Aandeel van het per jaar opgeleverde sociale huurwoningen                                             | 1/3 van totaal aantal opgeleverde woningen             | 58%    | 32%           | 0%         | Regionale Woon monitor               |
| 3  | 1.1 Mooie stad     |     | Niet      | Aantal nieuw opgeleverde woningen per jaar                                                            | 350                                                    | 248    | 208           | 157        | BAG                                  |
| 4  | 1.1 Mooie stad     |     | Niet      | Aandeel sociale huurwoningen                                                                          | 27% van totale woningvoorraad                          | 11.507 | 11746 (26,7%) | 27%        | Regionale Woon monitor               |
| 5  | 1.1 Mooie stad     | 035 | Wel       | Gemiddelde WOZ-waarde (maal duizend euro)                                                             | Geen streefwaarde                                      | 359    | 398           | 454        | CBS                                  |
| 6  | 1.1 Mooie stad     | 036 | Wel       | Nieuw gebouwde woningen, aantal per 1.000 bestaande woningen                                          | 6,5                                                    | 5,8    | 5,7           | 3,8 (2022) | Gemeente Hilversum                   |
| 7  | 1.2 Levendige stad |     | Niet      | Percentage inwoners dat tevreden is over de sportvoorzieningen en/ sportmogelijkheden                 | 65%                                                    | 60%    | 59%           | 62%        | Hilversum Monitor                    |
| 8  | 1.2 Levendige stad |     | Niet      | Percentage inwoners dat vindt dat er voldoende mogelijkheden zijn voor sport en recreatie             | 70%                                                    | 67%    | 65%           | 69%        | Hilversum Monitor                    |
| 9  | 1.2 Levendige stad |     | Niet      | Percentage inwoners dat tevreden is over de culturele voorzieningen                                   | 50%                                                    | 43%    | 51%           | 52%        | Hilversum Monitor                    |
| 10 | 1.2 Levendige stad |     | Niet      | Percentage inwoners dat bekend is over het evenementen aanbod                                         | 50%                                                    | -      | 23%           | -          | Hilversum Monitor                    |
| 11 | 1.2 Levendige stad |     | Niet      | Bezoekersaantallen van vijf culturele instellingen (o.a. Museum, Vorstin, Filmtheater en Bibliotheek) | Filmtheater 143.000<br>Museum 36.000<br>Vorstin 78.000 | -      | 403.328       | -          | Jaarverslagen culturele instellingen |

|    |                     |     |      |                                                                                                  |                        |        |       |       |                                 |
|----|---------------------|-----|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|--------|-------|-------|---------------------------------|
|    |                     |     |      |                                                                                                  | Bibliotheek<br>226.000 |        |       |       |                                 |
| 12 | 1.2 Levendige stad  |     | Niet | Bezoekersaantallen evenementen in de openbare ruimte                                             | 75.000                 | 55.000 | -     | -     | Gemeente Hilversum              |
| 13 | 1.2 Levendige stad  | 020 | Wel  | Aandeel niet sporters in de gemeente                                                             | 40%                    | 48,0%  | 48,1% | 40,9% | GGD, CBS RIVM                   |
| 14 | 1.2 Levendige stad  |     | Niet | Percentage inwoners dat tevreden is over het evenementen aanbod                                  | 50 (2023!)             | 34%    | 49%   | 51%   | Hilversum Monitor               |
| 15 | 1.3 Bereikbare stad |     | Niet | Percentage inwoners dat tevreden is over infrastructuur voor fiets                               | 80%                    | 78%    | 74%   | 75%   | Hilversum Monitor               |
| 16 | 1.3 Bereikbare stad |     | Niet | Percentage inwoners dat tevreden is over verplaatsing met auto                                   | 40%                    | 30%    | 27%   | 30%   | Hilversum Monitor               |
| 17 | 1.3 Bereikbare stad |     | Niet | Percentage achterstallig onderhoud op wegen                                                      | ≤ 19%                  | 19%    | 20%   | 22%   | Gemeente Hilversum              |
| 18 | 1.3 Bereikbare stad |     | Niet | Waardering van de bereikbaarheid van het centrum per auto                                        | 6,0                    | 5,4    | 5,5   | 5,4   | Hilversum Monitor               |
| 19 | 1.3 Bereikbare stad |     | Niet | Waardering van de bereikbaarheid van het centrum per fiets                                       | 8,5                    | 8,4    | 8,4   | 8,3   | Hilversum Monitor               |
| 20 | 1.3 Bereikbare stad |     | Niet | Percentage inwoners dat wekelijks of vaker gebruik maakt van (elektrische) fiets                 | 60%                    | 58%    | 61%   | 65%   | Hilversum Monitor               |
| 21 | 1.3 Bereikbare stad |     | Niet | Aantal elektrische laadpunten en tankpunten voor biobrandstoffen/(groen)gas, per 10.000 inwoners | 60                     | 57     | 73    | 92    | Rijksdienst voor het Wegverkeer |
| 22 | 1.3 Bereikbare stad |     | Niet | Aantal geregistreerde verkeersongevallen, per 1.000 inwoners                                     | ≤ voorgaand jaar       | 4,2    | 5,1   | 4,7   | Water, Verkeer en Leefomgeving  |
| 23 | 1.3 Bereikbare stad |     | Niet | Aantal verkeersslachtoffers, per 1.000 inwoners                                                  | ≤ voorgaand jaar       | 0,64   | 0,70  | 0,66  | Water, Verkeer en Leefomgeving  |
| 24 | 1.4 Duurzame stad   |     | Niet | Percentage inwoners dat vindt dat in zijn/haar buurt voldoende groen is                          | ≥ 75%                  | 75%    | 69%   | 72%   | Hilversum Monitor               |
| 25 | 1.4 Duurzame stad   |     | Niet | Percentage gescheiden afval t.o.v. de totale hoeveelheid ingezameld afval                        | 75%                    | 70%    | 68%   | 67%   | GAD Meter                       |
| 26 | 1.4 Duurzame stad   |     | Niet | Percentage circulaire aanbestedingen t.o.v. het                                                  | 35%                    | 31,0%  | 30,2% | 31,1% | Gemeente Hilversum              |

|    |                      |     |      |                                                                                                                                             |             |            |      |            |                                             |
|----|----------------------|-----|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|------------|------|------------|---------------------------------------------|
|    |                      |     |      | totaal aantal lopende contracten                                                                                                            |             |            |      |            |                                             |
| 27 | 1.4 Duurzame stad    |     | Niet | Percentage woningen (voorlopig) energielabel B of beter                                                                                     | 40%         | 33%        | 36%  | 41%        | Klimaat monitor                             |
| 28 | 1.4 Duurzame stad    |     | Niet | Duurzaamheidsscore ecologisch kapitaal (0-100)                                                                                              | 60          | 57,5       | 43,1 | -          | Telos (Duurzaamheidsbalans)                 |
| 29 | 1.4 Duurzame stad    | 033 | Wel  | Aantal kg huishoudelijk restafval per inwoner                                                                                               | 160 kg      | 169        | 165  | 147        | CBS                                         |
| 30 | 1.4 Duurzame stad    | 034 | Wel  | Percentage hernieuwbare elektriciteit                                                                                                       | 3,5% (2022) | 3,1 (2019) | 3,3  | 5,7 (2022) | RWS                                         |
| 31 | 2.1 Verbindende stad |     | Niet | Percentage inwoners dat zich de afgelopen 12 maanden heeft ingezet met vrijwilligerswerk                                                    | 35%         | 28%        | 32%  | 33%        | Hilversum Monitor                           |
| 32 | 2.1 Verbindende stad |     | Niet | Percentage volwassenen dat zich soms tot vaak eenzaam voelt                                                                                 | 30%         | 32%        | 30%  | 23%        | Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen) |
| 33 | 2.1 Verbindende stad |     | Niet | Percentage inwoners dat zich verbonden voelt met de buurt                                                                                   | 90%         | 87%        | 86%  | 87%        | Hilversum Monitor                           |
| 34 | 2.1 Verbindende stad |     | Niet | Waardering van de inwoners over de buurt                                                                                                    | 8,0         | 8,0        | 8,0  | 8,1        | Hilversum Monitor                           |
| 35 | 2.1 Verbindende stad |     | Niet | Waardering van inwoners over sociaal vangnet; mate waarin buurtgenoten elkaar ondersteunen                                                  | 60%         | 57%        | 56%  | 58%        | Hilversum Monitor                           |
| 36 | 2.1 Verbindende stad |     | Niet | Percentage volwassenen dat mantelzorg geeft                                                                                                 | 40%         | 35%        | 55%  | 40%        | Hilversum Monitor                           |
| 37 | 2.1 Verbindende stad |     | Niet | Percentage inwoners dat zich de afgelopen 12 maanden heeft ingezet met aandacht voor burens in een zorgwekkende situatie                    | 40%         | 39%        | 42%  | 42%        | Hilversum Monitor                           |
| 38 | 2.1 Verbindende stad |     | Niet | Percentage inwoners dat (helemaal) mee eens is dat gemeente inwoners en organisaties betreft bij de totstandkoming en uitvoering van beleid | 40%         | 32%        | 35%  | 36%        | Hilversum Monitor                           |
| 39 | 2.1 Verbindende stad |     | Niet | Percentage inwoners dat zegt bereid te zijn zich te willen inzetten voor de leefbaarheid van de buurt                                       | 55%         | 53%        | 47%  | 49%        | Hilversum Monitor                           |

|    |                            |     |      |                                                                                                                                                       |      |            |            |             |                                           |
|----|----------------------------|-----|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------------|------------|-------------|-------------------------------------------|
| 40 | 2.1<br>Verbindende stad    |     | Niet | Percentage jongeren (2e en 4e klas middelbare school) dat minimaal 5 dagen per week voldoende beweegt volgens de NNGB                                 | 50%  | 40%        | -          | -           | GGD (EMOVO)                               |
| 41 | 2.1<br>Verbindende stad    |     | Niet | Percentage inwoners dat het afgelopen jaar gediscrimineerd is                                                                                         | 8%   | 10%        | 13%        | 10%         | Hilversum Monitor                         |
| 42 | 2.1<br>Verbindende stad    |     | Niet | Percentage inwoners dat geen problemen ervaart bij het in het openbaar uiten van iemands seksuele geaardheid                                          | 85%  | 79%        | -          | 76%         | Hilversum Monitor                         |
| 43 | 2.2 Kansrijke stad         | 017 | Wel  | Absoluut verzuim, aantal per 1000 leerlingen                                                                                                          | 0,5  | 0,5 (2017) | 0,5 (2017) | 0,5 (2017)  | DUO, Ingrado                              |
| 44 | 2.2 Kansrijke stad         | 018 | Wel  | Relatief verzuim, aantal per 1000 leerlingen                                                                                                          | 26   | 30         | 30         | 32          | DUO, Ingrado                              |
| 45 | 2.2 Kansrijke stad         | 019 | Wel  | Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie, percentage deelnemers aan het VO en MBO onderwijs                                               | 1,5% | 1,9%       | 2,6%       | 2,6% (2022) | DUO, Ingrado                              |
| 46 | 2.2 Kansrijke stad         | 023 | Wel  | Kinderen in uitkeringsgezin, percentage kinderen tot 18 jaar                                                                                          | 5%   | 5%         | 5%         | 5% (2022)   | Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel |
| 47 | 2.3<br>Ondersteunende stad |     | Niet | Percentage inwoners dat vindt dat er voldoende welzijnsvoorzieningen, zoals maatschappelijk werk en andere hulpverlenende instanties in de buurt zijn | 50%  | 43%        | 41%        | 43%         | Hilversum Monitor                         |
| 48 | 2.3<br>Ondersteunende stad |     | Niet | Algehele tevredenheid dienstverlening Sociaal Plein                                                                                                   | 7,5  | 7,0        | 7,0        | 7,3         | Hilversum Monitor                         |
| 49 | 2.3<br>Ondersteunende stad |     | Niet | Clientervaring Wmo, kwaliteit ondersteuning                                                                                                           | 95%  | 93%        | 92%        | 92% (2022)  | GMSD                                      |
| 50 | 2.3<br>Ondersteunende stad |     | Niet | Aantal cliënten met een voorziening, per 1.000 inwoners                                                                                               | 97   | 107        | 99         | 98          | CBS                                       |
| 51 | 2.3<br>Ondersteunende stad | 022 | Wel  | Jongeren met een delict voor de rechter, percentage 12 t/m 21- jarigen                                                                                | 1%   | 1%         | 1%         | 1% (2022)   | Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel |
| 52 | 2.3<br>Ondersteunende stad | 029 | Wel  | Jongeren met jeugdhulp, percentage van de jongeren tot 18 jaar                                                                                        | 9,0% | 13%        | 10%        | 11%         | CBS                                       |

|    |                            |     |      |                                                                                                                                                                                         |       |      |      |      |                            |
|----|----------------------------|-----|------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|------|------|----------------------------|
| 53 | 2.3<br>Ondersteunende stad | 030 | Wel  | Jongeren met jeugdbescherming, percentage van alle jongeren tot 18 jaar                                                                                                                 | 0,70% | 0,9% | 0,8% | 0,8% | CBS                        |
| 54 | 2.3<br>Ondersteunende stad | 031 | Wel  | Jongeren met jeugdreclassering, percentage van alle jongeren van 12 tot 23 jaar                                                                                                         | 0,30% | 0,3% | 0,2% | 0,2% | CBS                        |
| 55 | 2.3<br>Ondersteunende stad | 032 | Wel  | Clënten met maatwerkarrangement WMO, aantal per 10.000 inwoners                                                                                                                         | 650   | 740  | 680  | 750  | GMSD, CBS                  |
| 56 | 3.1<br>Ondernemende stad   |     | Niet | Percentage banen in de creatieve bedrijfstakken t.o.v. totaal aantal banen                                                                                                              | 28%   | 28%  | 27%  | 27%  | Atlas voor gemeenten, LISA |
| 57 | 3.1<br>Ondernemende stad   |     | Niet | Werkgelegenheidsgroei                                                                                                                                                                   | 2,5%  | 1%   | 3%   | 3%   | CBS, LISA                  |
| 58 | 3.1<br>Ondernemende stad   |     | Niet | Aantal studenten dat hbo onderwijs volgt in Hilversum                                                                                                                                   | 100   | -    | -    | 138  | Gemeente Hilversum         |
| 59 | 3.1<br>Ondernemende stad   |     | Niet | Leegstand kantoren, percentage van totale verhuurbare kantoorvloeroppervlakte                                                                                                           | 5%    | 6%   | 15%  | 6%   | Gemeente Hilversum         |
| 60 | 3.1<br>Ondernemende stad   |     | Niet | Leegstand winkels, percentage van totale winkelvloeroppervlakte                                                                                                                         | 6%    | 6,0% | 7,8% | 7,0% | Gemeente Hilversum         |
| 61 | 3.1<br>Ondernemende stad   | 014 | Wel  | Percentage functiemenging (verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken)). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen) | 53%   | 54%  | 53%  | 54%  | CBS BAG/<br>LISA           |
| 62 | 3.1<br>Ondernemende stad   | 016 | Wel  | Vestigingen van bedrijven, aantal per 1000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar                                                                                                       | 180   | 183  | 183  | 199  | LISA                       |
| 63 | 3.1<br>Ondernemende stad   | 021 | Wel  | Banen, aantal per 1000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar                                                                                                                           | 850   | 855  | 877  | 877  | LISA                       |
| 64 | 3.2 Werkende stad          |     | Niet | Aantal personen met een bijstandsuitkering dat uitstroomt naar werk                                                                                                                     | 300   | 319  | 309  | 282  | Gemeente Hilversum         |
| 65 | 3.2 Werkende stad          | 024 | Wel  | Netto arbeidsparticipatie, percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking                                                                             | 70%   | 71%  | 73%  | 73%  | CBS                        |

|    |                              |     |      |                                                                                                  |        |     |     |     |                                            |
|----|------------------------------|-----|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----|-----|-----|--------------------------------------------|
| 66 | 3.2 Werkende stad            | 026 | Wel  | Werkloze jongeren, percentage 16 t/m 22 jarigen                                                  | 1%     | 2%  | 2%  | 2%  | Verweij Jonker Instituut - Kinderen in Tel |
| 67 | 3.2 Werkende stad            | 028 | Wel  | Lopende re-integratievoorzieningen, aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar                    | 220    | 200 | 217 | 209 | CBS                                        |
| 68 | 3.3 Sociale stad             |     | Niet | Aantal huishoudens met ondersteuningstraject schuldhulpverlening vanuit de gemeente              | n.v.t. | 342 | 376 | 498 | Gemeente Hilversum                         |
| 69 | 3.3 Sociale stad             |     | Niet | Saldo aantal personen in-en uitstroom in een uitkering                                           | -70    | -57 | -42 | -35 | Gemeente Hilversum                         |
| 70 | 3.3 Sociale stad             | 027 | Wel  | Personen met een bijstandsuitkering, aantal per 10.000 inwoners                                  | 370    | 449 | 364 | 345 | CBS                                        |
| 71 | 4.1 Veilige stad             |     | Niet | Percentage inwoners dat zich 's avonds veilig voelt op straat in het centrum tijdens het uitgaan | ≥ 80%  | 81% | 79% | 78% | Hilversum Monitor                          |
| 72 | 4.1 Veilige stad             |     | Niet | Percentage inwoners dat zich veilig voelt in eigen buurt                                         | ≥ 90%  | 89% | 88% | 87% | Hilversum Monitor                          |
| 73 | 4.1 Veilige stad             | 006 | Wel  | Verwijzingen Halt, aantal per 10.000 jongeren                                                    | 50     | 28  | 31  | 34  | Bureau Halt                                |
| 74 | 4.1 Veilige stad             | 008 | Wel  | Winkeldiefstallen, aantal per 1.000 inwoners                                                     | 1,5    | 2   | 2   | 2   | CBS                                        |
| 75 | 4.1 Veilige stad             | 009 | Wel  | Geweldsmisdrijven, aantal per 1.000 inwoners                                                     | 4,0    | 4   | 5   | 5   | CBS                                        |
| 76 | 4.1 Veilige stad             | 010 | Wel  | Diefstallen uit woning, aantal per 1.000 inwoners                                                | 1,5    | 2   | 2   | 2   | CBS                                        |
| 77 | 4.1 Veilige stad             | 011 | Wel  | Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte), aantal per 1.000 inwoners                | 7,0    | 7   | 7   | 7   | CBS                                        |
| 78 | 4.2 Dienstverlening a/d stad |     | Niet | Waardering van inwoners over de dienstverlening van de gemeente                                  | 7,5    | 7,2 | 6,9 | 7,0 | Hilversum Monitor                          |
| 79 | 4.2 Dienstverlening a/d stad |     | Niet | Waardering van bezoekers over de dienstverlening van het Sociaal Plein                           | 7,5    | 7,0 | 7,0 | 7,3 | Hilversum Monitor                          |
| 80 | 4.2 Dienstverlening a/d stad |     | Niet | Waardering van inwoners over de digitale dienstverlening van de gemeente                         | 7,5    | 7,0 | 6,9 | 7,0 | Hilversum Monitor                          |
| 81 | 4.2 Dienstverlening a/d stad |     | Niet | Aantal vergunningen dat van rechtswege verleend wordt                                            | 0      | 14  | 1   | 7   | Hilversum Monitor                          |

|    |                                     |     |      |                                                                                                                                                   |        |       |       |       |                                  |
|----|-------------------------------------|-----|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-------|-------|-------|----------------------------------|
| 82 | 4.3<br>Eff./efficient<br>best. stad |     | Niet | Percentage inwoners dat<br>vertrouwen heeft in de<br>manier waarop de gemeente<br>wordt bestuurd                                                  | 35%    | 31%   | 27%   | 28%   | Hilversum Monitor                |
| 83 | 4.3<br>Eff./efficient<br>best. stad | 001 | Wel  | Formatie, aantal fte per<br>1000 inwoners                                                                                                         | 7,5    | 7     | 8     | 8     | Eigen begroting/<br>jaarrekening |
| 84 | 4.3<br>Eff./efficient<br>best. stad | 002 | Wel  | Bezetting, aantal fte per<br>1000 inwoners                                                                                                        | 7,5    | 7     | 7     | 8     | Eigen begroting/<br>jaarrekening |
| 85 | 4.3<br>Eff./efficient<br>best. stad | 003 | Wel  | Apparaatskosten, kosten per<br>inwoner                                                                                                            | 786    | 758   | 809   | 882   | Eigen begroting/<br>jaarrekening |
| 86 | 4.3<br>Eff./efficient<br>best. stad | 004 | Wel  | Externe inhuur, kosten als<br>percentage van totale<br>loonsom + totale kosten<br>inhuur externen                                                 | n.v.t. | 20%   | 25%   | 23%   | Eigen begroting/<br>jaarrekening |
| 87 | 4.3<br>Eff./efficient<br>best. stad | 005 | Wel  | Overhead, percentage van<br>totale lasten                                                                                                         | 11,6%  | 11%   | 11%   | 11%   | Eigen begroting/<br>jaarrekening |
| 88 | 5.1 Financieel<br>gezonde stad      | 037 | Wel  | Demografische druk<br>(Verhouding tussen de<br>productieve leeftijdsgroep<br>(20-64) en de niet-<br>productieve leeftijdsgroepen<br>(-20 en 65+)) | n.v.t. | 71%   | 71%   | 71%   | CBS                              |
| 89 | 5.1 Financieel<br>gezonde stad      | 038 | Wel  | Gemeentelijke woonlasten<br>1-persoons-huishoudens, in<br>euro's                                                                                  | € 690  | € 690 | € 770 | € 793 | COELO                            |
| 90 | 5.1 Financieel<br>gezonde stad      | 039 | Wel  | Gemeentelijke woonlasten<br>meer-persoons-<br>huishoudens, in euro's                                                                              | € 841  | € 827 | € 920 | € 945 | COELO                            |
| 91 | 5.2 Grondexpl.<br>en vastgoed       |     | Niet | geen indicatoren                                                                                                                                  |        |       |       |       | BZK                              |